

## KI TE PITO O TE AO.

Ko tetahi korero tino nui i tera tau ko te rerenga o te pakeha ki te pito o te ao. Ko te toa tuatahi ki te rere ko Kapene Amundsen ratou ko ona hoa. Ko te tangata tuatahi tenei ki te tae ki te pito hautonga o te ao. Ko ona huarahi i tae ai ki reira ma te koneke he kuri ki te to. I awangawanga nga tohunga e kore e pai te eropereina ki te rere ki te pito o te ao no te mea i te nui o te huka ka pera ano hoki te hinu o roto o te mihini. Hei aha koa ki Amundsen. E rua ona waka i rere atu ai i Spitzbergen ki te pito hauraro o te ao. Kaore a Amundsen i tino hangai ki te pito o te ao, 100 maero to ratou kotititanga. Kotahi te waka i tau ki te wai kutia ana e te huka pakaru tonu atu; ko te mea i tau ki runga huka he mea mahi nui i rere ai. Ite hokinga mai o Amundsen ratou ko ona hoa i eke katoa ratou ki te waka kotahi. E toru wiki ratou i ngaro ai a i mahara te ao katoa kua mate ratou.

Hoki mai ra a Amundsen i te pito o te ao ka waihanga te whakaaro i a ia kia hoki ano ia engari ma runga i te kaupuke rere-rangi. I a ia ano e takatu ana ka rere a Commander Byrd raua ko tona hoa i a Mei, 1926. I tae tenei tokorua ki te pito o te ao, engari kaore raua i tau. Ko te roa o te rerenga atu me te hokinga mai 1300 maero i roto i te 16 haora. He Marikena a Byrd. No Mei 16, 1926 ka rere atu a Amundsen ratou ko ona hoa 14 ma te kaupuke rere-rangi i Spitzbergen ki te pito o te ao, te ekenga kaore ratou i hoki mai engari i heke tonu atu ma tera taha o te ao—he porotaka hoki te ao—a u atu ki Teller kei Alaska, he wahi no Amerika-ki-te-raki. I tata ki te 3000 maero te roa o te rerenga.

## TE TAU 1927, HE TAU RERE-RANGI.

I tera tau ko te ahua i pangia te pakeha e te mate uruta o te rere-rangi. No Hanuere ka rere a Pinedo i Roma ma te takutai ki te uru o Awherika, ki Amerika ki te Tonga; i konei ki Cuba, ki te United States. Hei konei ka wera i te ahi te waka o Pinedo. No tona whiwhinga ki mea hou ka rere ia ki Kanata, ki Niupaurana. I Niupaurana ka whakawhiti ki Azores, a ahakoa i raruraru tona waka i tae ora ia ki Roma. Ko Pinedo te toa o Itari.

No tenei tau ano ka rere atu a Nungesser raua ko Coli, he Wiwi, i to raua whenua ki Amerika, ara ka whakawhiti i te mea nui e kiia nei e te pakeha ko Atlantic Ocean. Ko te whanui nuku atu i te 3000 maero. I ngaro tenei tokorua. Kei te tangihia ano te tokorua nei ka u a Lindbergh, he Marikena, ki Paris. He tamariki tenei tangata, kaore ona hoa i tona whakawhitinga i tenei moana whanui, kahore he moe kahore he okioki. E 33½ haora ia i rere ai i nga maero nuku atu i te 3000. Ko te tino toa tenei, i tino kaha te whakanuinga a tona iwi i a ia. I muri tata tonu i a Lindbergh ka u a Chamberlin raua ko Levine ki Tiamani. He Marikena ano, ko Levine he mirionea. E 3906 maero to raua rerenga, kaore rawa i tau i